

Něco z kroniky dřívějšího Okrašlovacího spolku ve Velké Bíteši.
a jeho pavilonu na Letné.

Ustanovením správce na lesním majetku města Velké Bíteše, řeší se v současné době také otázka jeho ubytování. Vyskytl se návrh některých p. radních, že nejlépe bude upravit k jeho ubytování pavilon na Letné, či na Františkově, jak se před válkou říkávalo. Pavilon, třebažes dnes je ve správě Okrašlovacího odboru Sokola, patří prý obci, jelikož jej také vystavěla. Je tomu pouhých čtyřicet let od jeho výstavby a přece nebylo nikoho mezi členy rady, kdo by doměnku tuto vyvrátil.

Jelikož i širší veřejnost bude zajímata, kdo a za jakých okolností pavilon vystavěl, pokusím se přesně dle protokolu zaniklého okrašlovacího spolku alespon z hruba kousek historie stavby pavilonu vylíčiti.

První zmínka v protokole zmíněného spolku je z 23.4.1999 slovy. "jednáno o stavbě budovy výletní na Františkově. Náčes k ní a rozpočet vyhotovil p. B. Komárek Usnešeno předložití záležitost tuto valné hromadě, jež má býti dne 25.4.t.r. svolána.

Předsedou spolku byl Ant. Kotík, jednatelem K. Kotík a A. Ženatý, pokladníkem. Na valné hromadě 25/4 uděleno slovo p. lékárníkovi A. Ženatému, jenž popsav, jak vznikla myšlénka zříditi budovu nějakou na Františkově a vylíčov její potřebu přimlouvá se, aby p. členové schválili návrh výboru.

Mezi řečí jeho předložen rozpočet i plán p. členům k nahlédnutí. Potom uděleno slovo p. Procházkovi, který navrhuje, aby budova stavěna byla ve způsobě kůlny s se zděnými sloupy.

Člen výboru řed. Čížek se naopak přimlouvá vřele, aby budova byla postavena dle plánu Komárkem zhotoveného, a aby povolen a přijat rozpočet 1638 zl. Dále po dotýká, že peníze, jelikož spolek žádného hotového kapitálu nemá, opatřeny budou půjčkou, za kterou se zaručiti hodlají p. notář Ant. Tesař, Ant. Kotík a p. lékárník Ad. Ženatý. Na to vypočteny příjmy spolkové, kterými dluh a úroky by spláceny byly. Příjmy vypočteny na 200 zl.

Na to návrh výboru jednohlasně přijat. Po odhlasování vybízí p. ředitel/asi Čížek/všechny přítomné členy, aby výbor ve všech podnicích všemožně podporovali a vyzývají přítomné, aby se zavázali, že při spolku a jeho podnicích věrně setrvají a pány, kteří se půjčkou zaručí neopustí.

Všichni slibují a někteří se uvolují zdarma pvozem přispěti.

Z téměř doslovně citovaných vět protokolů, zdá se, že původcem myšlénky stavby pavilonu byl pa. lékárník Ad. Ženatý s řed. Čížkem.

Stavba zadána B. Komárkovi, a jemu důrazně připomenuty podmínky stavby zvláště co se času týče.

Pavilon byl skutečně ještě téhož roku postaven a sice za obnos 1600.-zl. Z toho stavitel obdržel 940 zl., za práci klempířskou zapláceno 200 zl. ostatek spolek dlužil.

Spolek měl nemalou práci s opatřováním peněz na urok a úmor. Činil se seč

Spolek měl nemalou práci s opatřováním peněz na urok a úmor. Činil se seč síly měl pořádáním různých slavností, jež doprovázel různými atrakcemi, a dařilo se mu dobře. Docílené čisté výnosy z podniků svědčí že těšily se nemalé oblibě obecnostva. Že na Františkově bývalo ~~vše~~ živo, dokazuje nejlépe, že budova byla pronajímána celou řadu let p. Havlátovi na šenkování piva za obnos 90 zl. ročně. Ovšem s tou podmínkou, že pivo, jak výslovně stojí psáno v protokole, smí bráti jen Velkobítešské, ale jen potud, pokud dobré bude, jinak by musel jinší dobré pivo zaopatřiti. Nesmí pak být dražší 2h na půl litře, jak je v městě.

Spolek měl velkého příznivce v místní spořitelně. Z protokolů možno zjistiti že občas dostával na umor kapitálu značné dary. Prvním rokem 200 zl. druhým 250 zl. později dvakrát po 100 zl. I soukromní příznivci se našli, npř. Dr. Veselský plných 200 zl.

Nemalou potíž však také působila spolku stavba sama, a pan stavitel. Na zadní straně bylo špatně postavenou kamennou zeď sesílit a podezdit, u verandy cihelnou zeď zbourat a znovu postavit no mrzutostí a ostud bylo při tom dost. Vše však bylo do pořádku dáno a stavba v roce 1913 zaplácena úplně.

Za rok přišla válka a činnost spolková samozřejmě pro jiné myšlenky a starosti upadala. Po válce zřídli a sestárli osvědčení staří pracovníci spolkoví zejména starý pan Ant. Kotík, který po celou dobu trvání spolku od jeho založení až do jeho rozpuštění řídil obežrele jeho činnost jako předseda. Po válce přišli jiné doby, jiné zájmy a umrtím dlouholetého jednatele Fr. Cýrusa, jakoby veškerá spolková činnost pohasla. Nezáměrně se projevil zejména na valné hromadě v roce 1919, kdy sešlo se pouhých 6 členů. Není divu, že spolek nemajících dosti oddaných pracovníků se rozhodl trvání svoje ukončit rozpuštěním spolku.

Stalo se tak příštího roku na mimořádné valné hromadě za přítomnosti pouhých 8 členů. Rozhodnuto nejen spolek likvidovati, avšak zároveň předati veškerý majetek movitý i nemovitý Tělocvičné jednotě Sokol, ovšem s tou podmínkou, že bude převzaté jmění spravovati a ho používati ve stejných intencích, jak činil spolek dosud.

Tak přišla Jednota Sokol, jehož okrašlovací odbor se jakž takž snaží odkaz dřívějšího spolku plniti, ku vlastnictví pavilonu na Letné.

Je to však skutečně její majetek? Vzdyt budova stojí na obecním pozemku, a či pozemek toho i budova.

Bude tedy míti obec právo ze zmíněného důvodu budovu zabrat a adoptovat na myslivnu? Neběží zde ani o vlastnictví, jako o to, zda-li budovu tuto, bylo by možno bez velkých nákladů vhodně ku zmíněnému účelu upotřebiti a zdali by jí k tomuto účelu přece jen nebylo škoda.

Město stará se na jedné straně, aby pojato bylo do seznamu letivisek a na druhé straně samo by připustilo aby objekt, kterým svoje snahy chce podpořit byl k jinému účelu použit.

Je třeba dobré a ne ukvapené úvahy rozhodnouti se tak, aby se za krátko nelitovalo a nebylo pozdě. Je pravda, budova bude brzy potřebovati nákladné opravy. Kdo si je vezme na starost? Jednota Sokol má starostí svých dosti s umořováním dluhu na sokolovně, okrašlovací odbor má prostředky něpatrné, a obec nemůže najít úhrady na běžné potřeby.

Z uvedeného je vidno, že nejde o jednoduchou věc a že ji třeba řešiti ne překotně, ale s rozvahou a s ohledem na různé a různé okolnosti.

Snad se najde u povolaných činatelů dosti dobré vůle vyřešiti záležitost k dobru města a jeho potřebám tak aby při tom bylo co možno nejméně nepřijemnosti a škody.

Pro Velkomeziříčsko k uveřejnění od p
starosty zaslá